
**POZICIJA
DĖL JAUNIMO MIGRACIJOS****Priimta 19-oje LiJOT Asamblėjoje 2006 m. spalio 21-22 d.**

Pastaraisiais metais vis labiau pastebima didėjanti Lietuvos piliečių, ypač jaunų žmonių, migracija. Geografiniu požiūriu migraciją galima skirstyti į išorinę ir vidinę.

Išorinė migracija apima gyventojų persikėlimą už Lietuvos Respublikos ribų. Remiantis Statistikos departamento prie LRV duomenimis, 2005 metais iš Lietuvos išvyko daugiau nei 11 tūkstančių lietuvių, iš kurių daugiau nei trečdalis yra 18-29 metų jaunimas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad emigrantais laikomi tik tie žmonės, kurie oficialiai pranešė apie savo išvykimą iš šalies, o nepranešusieji apie išvykimą oficialiai yra laikomi gyvenančiais Lietuvoje.

Vidinė migracija apima gyventojų persikėlimus valstybės viduje. Pastaraisiais metais pastebimi suintensyvėję jaunimo migracijos srautai iš kaimų į miestus. Tokiems migracijos srautams turi įtakos įvairios ekonominės, socialinės ir politinės aplinkybės.

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT), siekdama išsiaiškinti migracijos reiškinį, šių procesų sukeltas problemas ir teikiamas galimybes, šią vasarą atliko jaunimo organizacijų apklausą. Tyrime dalyvavusios jaunimo organizacijos identifikuoja vidinės ir išorinės migracijos problemas bei teikiamas galimybes:

Jauni žmonės, besirengiantys pakeisti gyvenamąją vietą, turi mažiau motyvacijos veikti bendruomenių bei jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veikloje. Dėl šios priežasties išderinamas jaunimo organizacijų veiklos tęstinumas, nes sudėtinga suburti ilgai veikiančias komandas, prarandama dalis veiklių organizacijos narių. Taip pat išvykus tėvams į užsienį, dažnai nėra kam pasirūpinti pilnaverčiu jaunų piliečių švietimu bei ugdymu, o vėliau šie jaunuoliai praranda motyvaciją tapti jaunimo organizacijų nariais.

Atlikto tyrimo metu organizacijos išskyrė ir migracijos suteikiamas galimybes, todėl nėra teisinga migraciją vertinti tik kaip neigiamą reiškinį. Migravimas užtikrina įgytos patirties ir idėjų sklaidą, skatina bendradarbiavimą tarp organizacijos padalinių, suteikia galimybes efektyviau koordinuoti bendrą organizacijų veiklą, išsamiau gilintis į regionines problemas, plėtoti tarptautinius ryšius.

Siekdami, kad būtų naudojamos migracijos privalumais bei sumažintas jos neigiamas efektas, raginame Lietuvos Respublikos Vyriausybę kompleksiskai ir koordinuotai vykdyti valstybės politiką Lietuvos jaunų piliečių migracijos srityje, atsižvelgiant į LiJOT pasiūlymus:

- Peržiūrėti statistinių duomenų apie jaunų žmonių migraciją rinkimo ir analizavimo metodiką bei įtvirtinti tokius metodikos papildymus, kurie įpareigotų kaupti ir vertinti informaciją tiek apie jaunus žmones, pateikiančius duomenis apie savo išvykimą, tiek apie tuos, kurie šių duomenų nepateikia.
- Sukurti aiškią valstybės raidos viziją bei vystymo strategiją, kurią žinotų kiekvienas Lietuvos pilietis, ir didinti institucijų veiklos skaidrumą, siekiant padidinti valstybės piliečių tikėjimą valstybe bei jų įsitraukimą į pilietinį valstybės gyvenimą.
- Įgyvendinti regionų plėtros politiką, didinančią ekonominę sanglaudą tarp skirtingų Lietuvos regionų, bei stiprinti vietos bendruomenes, siekiant išvengti dar vieno „sodybų tuštėjimo meto“.

- Įtraukti jaunimo organizacijas į ruošiamos Lietuvos ekonominės migracijos valdymo strategijos įgyvendinimą, skatinant intensyvesnį valstybės institucijų ir nevyriausybinių organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą tiek Lietuvoje, tiek ir už jos ribų.
- Kelti aukštojo mokslo studijų kokybę: įgyvendinamas Bolonijos procesas (Studentų mobilumo programa) atveria studentams ne tik daugiau galimybių, bet ir didina riziką, nes dažnas studentas, susipažinęs su švietimo sistema Vakaruose, tolimesnes studijas, o vėliau ir profesinę karjerą tęs užsienyje.
- Reformuoti aukštojo mokslo finansavimo bei valstybinio subsidijavimo aukštojo ir profesinio mokymo paskolų sistemą ir jaunų specialistų įdarbinimą Lietuvoje, peržiūrint studentų socialines garantijas, suderinant švietimo sistemą su darbo rinkos poreikiais, skatinant jaunus profesionalus įsidarbinti regionuose. Taip pat gerinti socialinę bei verslo aplinką jaunimui miestuose ir kaimo vietovėse.
- Skirti papildomą dėmesį diskusijoms apie organizacijų veiklą vykstant vidinės ir išorinės migracijos procesams bei paskatinti jas kurti efektyvias šių procesų neigiamų pasekmių neutralizavimo ir teikiamų galimybių panaudojimo sistemas.
- Manome, kad laikas sukurti nuolatinio dialogo struktūras su naująja Lietuvos išeivija, todėl raginame Lietuvos Respublikos Vyriausybę:
  - sudaryti sąlygas užsienyje esantiems Lietuvos Respublikos piliečiams neprarasti galimybės dalyvauti Lietuvos visuomeniniame ir politiniame gyvenime;
  - remti lietuviškų bendruomenių kūrimąsi, savaitgalio mokyklų steigimą;
  - skatinti ir remti pastangas grįžti į Lietuvą, investuoti Lietuvoje (dvigubo apmokestinimo panaikinimas, mokestinės lengvatos norintiems investuoti Lietuvoje);
  - teikti visapusišką informaciją ir konsultacijas sprendžiant praktines su grįžimu į Lietuvą susijusias problemas;
  - sudaryti sąlygas sugrįžusiems emigrantams bei mišrių šeimų nariams išmokti ar tobulinti lietuvių kalbą;
  - remti aukštojo mokslo srities bendradarbiavimo centrus užsienyje, įtraukiančius Lietuvoje ir už jos ribų veikiančią akademinę bendruomenę.

Lietuvos jaunimo organizacijos yra pasiruošusios glaudžiam bendradarbiavimui ir aktyviam įsitraukimui į migracijos problemų sprendimo procesus. Organizacijos nori ir gali prisidėti pilietinio švietimo ir socialinės integracijos srityse bei siekia įtraukti jaunimą į aktyvią veiklą.

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba
Prezidentas

Miroslavas Monkevičius